

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในการส่งเสริมเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางของการบริการสุขภาพ” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงบทบาทของผู้ประกอบการธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในการส่งเสริมจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ แนวโน้มและทิศทางในอนาคตของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของนโยบายการจัดตั้งจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพต่อธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ โดยมีระเบียบวิธีวิจัย และวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มประชากร ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาบทบาทของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ แบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือวิจัยในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจสปาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ (Focus Group) อย่างง่ายจากสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจสปา กลุ่มผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจสปาในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 33 โดยจำแนกเป็นกลุ่มตามลักษณะการให้บริการ กลุ่มธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เดย์สปา (Day Spa) เป็นสปาเพื่อสุขภาพแบบไป-กลับ ให้บริการด้วยทรีทเมนต์เกี่ยวกับใบหน้าและร่างกาย เหมือนสปาโดยทั่วไปแต่จะไม่มีการให้บริการด้านอื่นๆ เช่น เครื่องมือออกกำลังกาย หรือแม่กระทั้ง สระว่ายน้ำ

กลุ่มที่ 2 โรงแรมและรีสอร์ทสปา (Hotel & Resort Spa) คือสปาที่เปิดขึ้นมารองรับธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทซึ่งให้บริการทั้งสปา และสถานที่พักผ่อนแก่แขกที่พักในโรงแรมเป็นหลัก

กลุ่มที่ 3 เมดคิคอลสปา (Medical Spa) ให้บริการสปาควบคู่กับบริการด้านวิทยาการแพทย์ มักอยู่ควบคู่กับโรงพยาบาลและสถานบริการทางการแพทย์

โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสถานบริการสปาเพื่อสุขภาพของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีอยู่ทั้งหมดประมาณ 50 แห่ง แบ่ง สัมภาษณ์เป็น 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มนั้นแตกต่างกันในลักษณะของการให้บริการ ซึ่งประเภท Day Spa มีมากที่สุดเนื่องจากง่ายต่อการลงทุน และการให้บริการ ลงลงมาคือ ลักษณะของ Hotel & Resort ที่มีการให้บริการและการลงทุนที่มากกว่า สุดท้ายคือ เมคดิ

คอลสปา ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมากขึ้นจึงมีการลงทุนประเภทนี้น้อยมาก รายชื่อกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเภทมีดังต่อไปนี้

3.1.1. Day Spa จำนวน 25 แห่ง ได้แก่

1. พัดมาสปา
2. บ้านสบายสปา/ บ้านสบายสปาวิลเลจ
3. จีรังสปา
4. Sanctuary Spa
5. อังสนาสปา
6. โอเอซิส สปา
7. Siam Spa/ Ampai Institute of Beauty & Spa
8. Siam Spa2 / Beauty Think Earth
9. Angel Massage& Spa
10. การเวก สปา
11. The Healing Rishi Spa
12. Aromavera
13. สวนบัว การ์เดนส์สปา
14. Pure SPA Health & Beauty
15. เชียงใหม่ไทยสปา
16. Spa de Siam
17. สราญรมย์ สปา
18. Paradise Spa Resort & Restaurant
19. Feuillage Boutique Spa
20. บ้านแสนคอย
21. Shinative spa club
22. ผิวสวยหน้าใส Urban Spa
23. The Ultimate Lanna Spa
24. Innerpeace Spa
25. Anida Day Spa

3.1.2. Hotel and Resort จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. Belle Villa Resort Spa

2. อิมพีเรียลแม่มิ่ง สปา
3. Sparoma
4. โลตัสมาสสาจแอนดส์สปา
5. บ้านน้ำผึ้งรีสอร์ทแอนดส์สปา
6. ไฮอะเวย์รีสอร์ท

3.1.3. Medical Spa จำนวน 2 แห่ง

1. เต้าการ์เดน
2. Deep Relax Sanctuary Spa and Massage

3.2 แหล่งข้อมูล

การเก็บข้อมูลในศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 แหล่งคือ

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) โดยการทำวิจัยภาคสนาม (Field Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้วิธีการแบบสัมภาษณ์ (Interview Method) กลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษาวิจัย

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร (Document Studies) เพื่อรวบรวมแนวความคิด จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย ข้อมูลต่างๆ ตำรา วารสารวิชาการ วารสารทั่วไป เอกสารของรัฐบาล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีส่วนประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ชื่อ – นามสกุล การศึกษา ตำแหน่ง และลักษณะงานที่ปฏิบัติในปัจจุบัน
- สภาพทั่วไปของธุรกิจ เกี่ยวกับ ชื่อสถานประกอบการ สถานที่ตั้ง ระยะเวลาในการดำเนินการ รูปแบบของการให้บริการของสถานประกอบการ จำนวนพนักงาน ต้นทุนในการดำเนินการธุรกิจสปา ขนาดของพื้นที่การให้บริการของสถานประกอบการ ประเภทของกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 2 ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทธุรกิจสปากับการจัดตั้งให้จังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการแพทย์ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

- การรับทราบนโยบายในการตั้งจังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการแพทย์
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบาย จัดตั้งให้จังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (ด้านการส่งเสริมสุขภาพ)
- การเป็นสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับสปา และบทบาทของผู้ประกอบการในการเป็นสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมนั้นๆ
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมหรือองค์กร
- การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายนี้ และความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ (เช่นความสำเร็จของกิจกรรมฯลฯ)
- ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของภาครัฐที่ได้ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสปา

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับ สภาพธุรกิจ

- แนวโน้มของธุรกิจปัจจุบันเป็น และการเปลี่ยนแปลง
- สภาพของปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน
- แนวทางการพัฒนารูปแบบการให้บริการของสปาในอนาคต
- ความเห็นว่าต่อภาครัฐในการการพัฒนาธุรกิจสปา
- ปัจจัยในการพัฒนาธุรกิจ ระหว่างปัจจัยทางการตลาดและปัจจัยจากการส่งเสริมโดยภาครัฐ และแต่ละปัจจัยนั้นมีส่วนในการพัฒนาธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพอย่างไร

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดไว้ คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสปาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบกับการสังเกตสถานประกอบการ ซึ่งผู้ทำการศึกษาค้นคว้าเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดหรือประเด็นที่สัมภาษณ์ โดยได้มาจากการประมวลผลความคิด จากข้อมูลเอกสารสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำเครื่องมือวิจัย (ประเด็นสัมภาษณ์) ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง (Pre Test) เพื่อหาข้อผิดพลาด ก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจริง

3. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างและทดสอบแล้วไปสัมภาษณ์ในรูปแบบเดียวกันในทุกกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) กล่าวคือ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว จะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวล เรียบเรียงและอธิบายในเชิงพรรณนา พร้อมทั้งทำการอภิปรายผลการศึกษาที่ได้ และเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการนำเสนอ นั้น จะนำความเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีพิจารณาเสนอรูปแบบที่เหมาะสมกับเหตุผล และลักษณะความเห็นที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละข้อคำถามเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ให้สามารถตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของผู้ประกอบการธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในการส่งเสริมจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการบริการสุขภาพ แนวโน้มและทิศทางในอนาคตของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ ผลกระทบของนโยบายการจัดตั้งจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการแพทย์ต่อธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ